

**VEOK Information nr. 1
19-jan-2016**

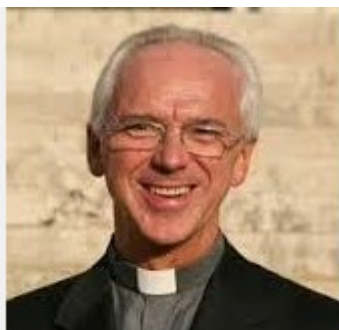
Med ønsket om et godt og forhåbentlig mere fredfyldt nyt år til alle vore medlemmer orienterer vor formand om nogle af de begivenheder, der fandt sted i slutningen af det forgangne år.

Indhold

1. Ny belgisk primas
2. Tyskland vs. Vatikanet
3. Irland: ønske om læremæssige reformer
4. Pave Frans: kommunion til protestanter?
5. Østrig: sognesammenlægninger i Wien
6. England: debat om kirkelukninger
7. England: biskopper afviser ordination af gifte mænd
8. Schweiz: katolicisme er den største religion
9. Vatikanet: kardinalernes grandiose boliger
10. Norge: endnu ingen afklaring i "katolik-roderiet"

1. Belgien: ny ærkebiskop af Malines-Bruxelles (Mechelen-Brussel)

Belgiens primas og kardinal, ærkebiskop André-Joseph Léonard blev 75 år den 6. maj 2015 og nåede dermed pensionsalderen. Med forbavsende hurtighed har pave Frans den 6. november udpeget den 68-årige biskop Josef De Kesel til hans efterfølger. De Kesel var hjælpebiskop for ærkebiskop Godfried Danneels 2002-2010 og biskop i Brugge 2010-2015.

De Kesel er en populær biskop, kendt for sin moderate stil og sine progressive synspunkter. Således har han tidligere talt om at mildne cølibatet og omtalt kvindelig ordination som noget, der kunne debatteres. Han har også givet udtryk

for støtte til homoseksuelle, men afvist at ville støtte registrerede parforhold, således som hans bispekollega Johan Bonny i Antwerpen har gjort. Han mener endvidere, at lægfolk på grund af manglen på præster bør udføre flere af præsternes opgaver. Efter sin udnævnelse til ærkebiskop er han dog kommet i modvind med en kritik af Belgiens abortlov (vedtaget i 1990) og lov om aktiv dødshjælp (vedtaget i 2002), hvilket har skuffet mange progressive katolikker i landet.

Belgiske medier oplyser, at han stod øverst på den liste med ti navne som Danneels efterfølger i 2010, der blev præsenteret Vatikanet, men at pave Benedikt forkastede dem alle og udpegede den ærkekonservative Léonard i stedet. Uden at kende de øvrige ni navne er det umuligt at se, om pave Benedikt hermed blot fulgte traditionen, for ærkebispestillingen har i mere end hundred år vekslet mellem en flamsk og en fransk talende biskop. (*The Tablet 14. nov- 2015, 9. januar 2016*).

Sammen med udnævnelsen af ærkebiskopperne Blaise Cupich i Chicago og Matteo Zuppi i Bologna og tilsidesættelse af kardinal Raymund Burke, der havde forventet at overtage den prestigefyldte ærkebispestol i Chicago, viser den nye udnævnelse, at pave Frans lægger vægt på pastorale kandidater i modsætning til sine forgængere, for hvem det altafgørende var deres doktrinære loyalitet over for Rom. Og det uanset om de egnede sig som biskopper eller ej.

2. Tyskland versus Vatikanet

Kardinal Reinhard Marx, der er ærkebiskop i München, opfordrer til at fortsætte den synodale vej, som pave Frans lagde op til på synoden i oktober. ”En synodal kirke inddrager alle niveauer i beslutningsprocesserne, paven, biskopper og de troende,” udtaler han og fortsætter: ”Kirkens ydre form kan ændres ... uden at traditionen opgives.” (*The Tablet 14. november 2015*)

På synoden i oktober pressede de tyske biskopper på for at få anerkendt, at gengifte og praktiserende homoseksuelle, fx i registrerede parforhold, kunne modtage alterets og skriftemålets sakramenter og indtage tillidsposter i kirken, men det lykkedes som bekendt ikke at opnå enighed derom. Derfor har de tyske biskopper givet udtryk for et ønske om, at bispekonferencerne får mulighed for at træffe sine egne beslutninger på disse områder – en tanke der ikke synes ganske fremmed for pave Frans.

I den forbindelse har kardinal Marx udtalt, at ”Enhver bispekonference er ansvarlig for den pastorale omsorg i sin egen kulturkreds og må forkynde evangeliet på sin egen særegne måde. Vi kan ikke vente, til en synode kommer

med en erklæring om ægteskabet og familien, for vi er nødt til at klare problemerne her [hos os].” Vi tyske biskopper er ”ikke bare en underafdeling af Rom,” siger han.

Gerhard Müller

Reinhard Marx

Heri er dog langt fra alle enige. I et interview i det katolske magasin *Famille Chrétienne* har Troslærekongregationens præfekt, den tyske kardinal Gerhard Müller, i skarpe vendinger kritiseret kardinal Marx og de øvrige tyske biskopper. Deres tale om bispekonferencernes beslutningsmyndighed er ifølge Müller ”absolut ukatolsk”, fordi den ikke respekterer kirkens katolicitet.

”Bispekonferencer har autoritet i nogle spørgsmål, men er ikke et læreembede ved siden af det læreembede, der kommer til udfoldelse, når paven og biskopperne træffer beslutninger i fællesskab,” udtaler han og fortsætter, ”En bispekonference er ikke et særligt koncil og endnu mindre et økumenisk koncil. Formanden for en bispekonference er ikke andet end en teknisk moderator [leder, ordstyrer], og han har ikke nogen særlig læremæssig myndighed på grund af denne titel.” Müller siger videre, at ”en sådan holdning [som den, de tyske biskopper giver udtryk for] risikerer at genoplive en vis polarisering mellem de lokale kirker og den universelle kirke [og er] en forældet holdning efter 1. og 2. Vatikankoncil. Kirken er ikke summen af nationale kirker, hvis formænd stemmer om at vælge deres chef på det universelle plan.” (*Bispedømmet Københavns hjemmeside 27. marts 2015*).

3. Irland: ønske om læremæssige reformer

Father Gabriel Daly er 88 år og medlem af Augustinerordenen. Han har undervist i teologi på Irlands traditionsrige universitet Trinity College i Dublin og netop udsendt bogen *The Church: Always in Need of Reform*. I forbindelse med udgivelsen udtalte han, at udsagnet ”kirkens lære” alt for ofte er blevet brugt af traditionalister for at intimidere. Han sagde endvidere, at forbuddet mod prævention er blevet gjort til en fetish, dvs. til noget sakrosankt, og at kvinders stilling i kirken er det mest presserende emne for tiden. (*The Tablet 14. november 2015*).

4. Pave Frans: kommunion til protestanter?

I forbindelse med et besøg i Roms lutherske kirke den 15. november udtalte pave Frans, at katolikker og lutheranere er fælles som dåben og at det betød, at de skulle vandre sammen. Udtalelsen var svar på et spørgsmål fra en katolsk-gift luthersk kvinde, der fortalte, at forbuddet mod, at hun kunne modtage kommunion sammen med sin mand gjorde dem begge trist til mode.

Paven understregede, at han ikke turde give sin tilladelse, for det var et spørgsmål, der skulle overlades til teologer. ”Jeg kan kun svare på Deres spørgsmål med et spørgsmål: hvad kan jeg gøre sammen med min mand, for at Herrens måltid må følge mig på min vej? Det må enhver stille sig.” Og paven tilføjede: ”En præsteven sagde engang til mig: Vi tror, at Herren er til stede i nadveren. Han er nærværende. Hvad er forskellen? Der er forklaringer, fortolkninger, men livet er større end forklaringer og fortolkninger.”

”At dele nadveren betyder til en vis grad, at der ikke er forskelle mellem os”, sagde paven videre. ”Jeg spørger mig selv: men har vi ikke den samme dåb? Har vi det, skulle vi så ikke gå sammen?” (*The Tablet 21. november 2015*).

5. Østrig: sognesammenlægninger i Wien

Fra begyndelsen af det nye år vil ærkebispedømmet Wiens 653 sogne blive samlet til 140 såkaldte ”udviklingsområder”, som med tiden vil blive til nye sogne. Hver område skal bestå af to, tre eller fire sogne, som opfordres til at arbejde tæt sammen og fordele ressourcerne imellem sig. Der vil være 3 til 4 præster i hvert område, men kun en af dem vil med tiden blive sognepræst. De andre vil blive benævnt sognevikarer, men modtage samme løn som sognepræsten.

Indtil 2019 vil sammenlægningerne finde sted på frivillig basis. Man håber, at de nyoprettede koordineringsråd i hvert område vil være i stand til at løse de problemer, der uvægerligt vil opstå, ud fra det bibelske bud om at elske sin nabo. (*The Tablet 5. december 2015*).

6. England: debat om kirkelukninger

Her er tre læserbreve om et emne, der er relevante for hele Europa, herunder Danmark.

”Biskop John Arnold af Salford, der omfatter det meste af Manchester-området, har foreslået, at 75 af stiftets 150 kirker lukkes på grund af præstemangel. Når et bispedømme, der omfatter Englands katolske kerneland, påtænker at lukke halvdelen af sine kirker, er tiden kommet, hvor vi alle må rejse os og kræve ændringer. Vi må åbne op for gifte præster og kvindelige præster. Vi kan ikke opretholde en situation, hvor eukaristien i stigende grad nægtes de troende, hvor kvinder skubbes til side, og hvor diakoner ikke kan gifte sig igen efter deres hustrus død.

Vore biskopper burde rejse til Rom og kræve ret til at præstevie gifte mænd og kvinder, så alle får mulighed for at modtage eukaristien, og at de sexistiske holdninger til kvinder ophører i vor kirke. Hvilken forandring det vil medføre! En frisk og fornyet kirke i Christi billede, fuld af liv og dynamik, og af Helligånd.”

John Arnold

”Biskop John Arnold er blevet kritiseret for at ville lukke halvdelen af sit bispedømmes kirker. Biskoppen har kun været hos os i et år. Han har brugt al sin tid på at besøge alle dele af bispedømmet, har lyttet opmærksomt til alle medlemmer af kirken, uddelt et liste med 27 spørgsmål, idet han bad folk ærligt give udtryk for, hvad de følte og tænkte, og har nu offentliggjort resultatet. Han har vist sin tro på *sensus fidelium* (de troendes mening). Vi kan alle - hvad enten vi er medlemmer af en reformgruppe eller er blandt de præster og lægfolk, der er bange for pave Frans’ reformbestræbelser – se, at vore synspunkter er blevet taget alvorligt, og at der blevet lyttet opmærksomt til dem.

Vi er stolte af fortidens martyrer, men forstår, at der må ske ændringer for at imødekomme det 21. århundredes udfordringer.”

”Biskop John Arnold har sagt, at 75 af de 150 kirker i hans bispedømme må lukkes på grund af præstemangel. Han burde snarere have sagt, at 75 kristne menigheder – og ikke kun kirkebygninger – vil blive lukket ned og brudt op, alt sammen blot for at opretholde den middelalderlige lov om præsters cølibat. Hvor trist og hvor unødvendigt.” (Læserbreve i *The Tablet* 5. og 12. december 2015).

7. England: biskopper afviser ordination af gifte mænd

På den nylig afholdte bispekonference for England og Wales i Leeds fremlagde biskop Seamus Cunningham af Hexham og Newcastle på et lukket møde et ønske fra sine præster om, at bispekonferencen skulle bede Rom om tilladelse til at præstevie gifte mænd. Det alt overvejende flertal af stiftsbiskopper og hjælpebiskopper afviste imidlertid forslaget, der kun blev støttet af 10-12 biskopper. (*The Tablet 2. januar 2016*).

Afvisningen medførte denne kommentar fra en præst i Liverpool:

”Jeg kan ikke nok understrege min fortvivlelse over, at biskopperne har afvist at tage imod pave Frans’ tilbud om at overveje ordination af gifte mænd, hvis det kunne hjælpe pastoralt. I lang tid har jeg studeret mine medpræster, præster der som jeg selv er i slutningen af 70’erne eller ældre, beundret deres iver i sognearbejdet, idet de frygter at lægge utålelige byrder på de yngre præster, hvis de skulle trække sig tilbage. Der er stor fare for, at manglen på præster vil føre til, at messefejringen vil ophøre i visse områder. Præster vil styrte fra en kirke til en anden og vil ikke få mulighed for at komme i menneskelig kontakt med deres sognebørn. Det betyder døden for den kirke, vi har viet hele vort liv til, og er et forræderi over for Gud.

Vi gamle præster kan kun holde ud og sørge for, at ildhuen brænder i vore sogne, hvis vi kan se en fremtid for sognet. Men hvor der ikke er nogen fremtid, dér forsvinder håbet, og angst og bekymringer erstatter troen.

Af hele mit hjerte opfordrer jeg vore biskopper til at føre vore fremtidige præster og vore sogne i en positiv retning. Det er af vital betydning, at de forstår, hvor livgivende det er for præster i min generation at se yngre mænd, fulde af tro, være villige til at gå i vores sko ...” (*Læserbrev i The Tablet 9. januar 2016*).

8. Schweiz: katolicisme er den største religion

Ifølge Det schweiziske pastoralsociologiske Institut i St. Gallen er 38% af Schweiz’ 8.25 mill. indbyggere nu katolikker. Den næststørste religiøse gruppe er den protestantisk-reformerte kirke med 26%. Fremgangen skyldes immigration, for næsten 55% af indvandrerne er kristne. (*The Tablet 19. december 2015*).

9. Kardinalernes grandiose boliger

Det er ingen hemmelighed, at kardinaler og biskopper med ansættelse i Vatikanet bor i store, eksklusive lejligheder. Men takket være Vatileaks II ved vi nu, hvor store de største er, og hvem der bor eller boede i dem.

Af Gianluigi Nuzzi's bog *Via Crucis* fremgår, at kardinal William Levada som præfekt for Troslærekongregationen (2005-2012) boede i en lejlighed på 524 kvadratmeter. Kardinal Leonardo Sandri, præfekt for de orientalske kirker siden 2007, har en lejlighed på 512 kvadratmeter, kardinal Raymund Burke, præfekt for Signatura apostolica 2008-2014 og nu patron for Malteserordenen, én på 417 kvadratmeter, og kardinal Francis Arinze, præfekt for gudtjeneste og sakramentsforvaltning 1996-2008, én på 353 kvadratmeter. Til sammenligning bor pave Frans i en suite på 60 kvadratmeter i Domus Sanctae Marthae. (*The Tablet* 14. november 2015).

10. Norge: endnu ingen afklaring i "katolik-roderiet"

Oslos katolske bispedømme, dets økonomichef Phan Cong Thuan og biskop Bernt Eidsvig blev i februar sigtet for groft bedrageri, omfattende et beløb 50 mill. norske kroner. Det var offentlige tilskud, som kirken havde tilegnet sig ved at indrapportere et langt større antal registrerede katolikker end bispedømmet havde dokumentation for. Bispedømmet har erkendt, at der er sket uretmæssige registreringer, noget biskop Eidsvig har bagatelliseret som "rod". Fylkesmanden (dvs. den statslige tilsynsførende) har krævet 40 mill. tilbagebetalt til staten. Kirken vægrer sig ved at efterkomme kravet, og både biskop Eidsvig og økonomichefen har erklæret sig uskyldig i bedraget.

Bernt Eidsvig

Bagmandspolitiet i Oslo havde varslet, at der ville blive truffet beslutning om eventuel tiltale i sagen inden jul, men det er ikke sket, ifølge forlydender fordi den person, der havde stået for efterforskningen, var blevet overflyttet til en anden sag.

"Vi er skuffet over, at anklagemyndigheden endnu ikke er kommet med sin konklusion. Et helt bispedømme med over 130.000 katolikker venter på, hvad der vil ske i denne sag, og vi havde håbet på en afklaring inden jul," udtaler den fungerende administrationschef i bispedømmet.

Efterforskningsleder Rune Skjold afviser, at sagen er blevet nedprioriteret og siger, at udsættelse ikke får konsekvenser for efterforskningen. (*Dagbladet* 15. juni og 30. november 2015).

VI ER OGSÅ KIRKEN- en forening af katolikker

www.veok.dk

Kaare Rübner Jørgensen